पूर्व्वेषां पार्थिवेन्द्राणां महेन्द्रप्रतिमौजसां । न्यायाधिगतवित्तानां तां श्रुत्वा यज्ञसम्पदं । २४७५
संपूज्य मनसा विद्वन्विशोकोऽभूद्युधिष्ठिरः । पुनश्चाचिन्तयद्दीनः किं खिद्यत्ये धनञ्जयं ।

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि अभिमन्युबधपर्व्वणि षोडशराजिके एकसप्ततोऽध्यायः ॥ ७१ ॥ समाप्तश्च अभिमन्युबध पर्व्व ॥

॥ अथ प्रतिज्ञापर्व्व ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ तस्मिन्नहनि निर्वृत्ते घोरे प्राणभृतां क्षये । आदित्येऽस्तं गते श्रीमान् सन्ध्याकाल उपस्थिते ।
व्यपयातेषु वासाय सैन्येषु भरतर्षभ । हत्वा संशप्तकव्रातान् दिव्यैरस्त्रैः कपिध्वजः ।
प्रायात् स्वशिविरं जिष्णुर्जैत्रमास्थाय तं रथं । गच्छन्नेव च गोविन्दं साश्रुकण्ठोऽभ्यभाषत ।
किंनु मे हृदयं त्रस्तं वाक्च सज्जति केशव । स्यन्दन्ति चाप्यनिष्टानि गात्रं सीदति चाप्युत । २४८०
अनिष्टश्चैव मे श्लिष्टं हृदयान्नापसर्पति । भुवि ये दिवि चात्युग्रा उत्पातास्त्रासयन्ति मां ।
बहुप्रकारा दृश्यन्ते सर्व्वत्र बाधशंसिनः । अपि स्वस्ति भवेद्राज्ञः सामात्यस्य गुरोर्म्मम ।
॥ वासुदेव उवाच ॥ व्यक्तं शिवं तव भ्रातुः सामात्यस्य भविष्यति । माशुचः किञ्चिदेवान्यत् स्तोकानिष्टं भविष्यति ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ ततः सन्ध्यामुपास्यैव वीरौ वीरावसादने । कथयन्तौ रणे वृत्तं प्रयातौ रथमास्थितौ ।
ततः स्वशिविरं प्राप्तौ हतानन्दं हतत्विषं । वासुदेवोऽर्ज्जुनश्चैव कृत्वा कर्म्म सुदुष्करं । २४८५
ध्वस्ताकारं समालक्ष्य शिविरं परवीरहा । बीभत्सुरब्रवीत् कृष्णमस्वस्थहृदयस्ततः ।
नदन्ति नाद्य तूर्य्याणि माङ्गल्यानि जनार्द्दन । मिश्रादुन्दुभिनिर्घोषैः शङ्खाश्चाडम्बरैः सह ।
वीणा नैवाद्य वाद्यन्ते शम्यातालस्वनैः सह । मङ्गल्यानि च गीतानि न गायन्ति पठन्ति च ।
स्तुतियुक्तानि रम्याणि ममानीकेषु वन्दिनः । योधाश्चापि हि मां दृष्ट्वा निवर्त्तन्ते ह्यधोमुखाः ।
कर्म्माणि च यथापूर्व्वं कृत्वा नाभिवदन्ति मां । अपिस्वस्ति भवेदद्य भ्रातृभ्यो मम माधव । २४९०
नहि शुध्यति मे भावो दृष्ट्वा स्वजनमाकुलं । अपि पाञ्चालराजस्य विराटस्य च मानद ।
सर्व्वेषाञ्चैव योधानां सामग्र्यं स्यान्ममाच्युत । नच मामद्य सौभद्रः प्रहृष्टो भ्रातृभिः सह ।
रणादायान्तमुदितं प्रत्युद्याति हसन्निव ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ एवं संकथयन्तौ तौ प्रविष्टौ शिविरं स्वकं । ददृशाते भृशास्वस्थान् पाण्डवान्नष्टचेतसः ।
दृष्ट्वा भ्रातॄंश्च पुत्रांश्च विमना वानरध्वजः । अपश्यंश्चैव सौभद्रमिदं वचनमब्रवीत् । २४९५
मुखवर्णोऽप्रसन्नो वः सर्व्वेषामेव लक्ष्यते । नचाभिमन्युं पश्यामि नच मां प्रतिनन्दथ ।
मया श्रुतश्च द्रोणेन चक्रव्यूहो विनिर्म्मितः । नचवस्तस्य भेत्ताऽस्ति विना सौभद्रमर्भकं ।
नचोपदिष्टस्तस्यासीन्मयाऽनीकाद्विनिर्गमः । क्वचिन्न बालो युष्माभिः परानीकं प्रवेशितः ।
भित्त्वाऽनीकं महेष्वासः परेषां बहुशो युधि । कच्चिन्न निहतः सङ्ख्ये सौभद्रः परवीरहा ।
लोहिताक्षं महाबाहुं जातं सिंहमिवाद्रिषु । उपेन्द्रसदृशं ब्रूत कथमायोधने हतः । २५००